

Aardbevingsrapportage 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Vooraf	3
Wat is onze opdracht?	4
Tijdslijn aardbevingscoaching in 2024	4
01 Individuele ondersteuning	12
02 Collectieve ondersteuning	17

Vooraf

Wat is onze opdracht?

Aardbevingen veroorzaken niet alleen schade aan gebouwen. We zien dat mensen veel last (sociaal emotionele schade) kunnen hebben van alles wat er gebeurt. Denk aan lang wachten op schade herstel of per direct verhuizen omdat het huis niet meer veilig is. Vanuit deze gedachte biedt Mensenwerk Hogeland sinds 2019 inwoners op het Hogeland ondersteuning rondom aardbevingsproblematiek. Deze ondersteuning noemen we aardbevingscoaching. Dit wordt geboden door hiervoor gespecialiseerde sociaal werkers. Zij bieden inwoners een luisterend oor en staan inwoners bij in contacten met de verschillende instanties die over bevingsschade gaan. De sociaal-emotionele problematiek die we achter de voordeur aantreffen en die bijvoorbeeld een tijdelijke verhuizing in de weg staat, nemen we mee in de ondersteuning die we bieden. De opdracht vanuit Mensenwerk Hogeland ten aanzien van aardbevingscoaching bestaat uit twee onderdelen:

1. **Individuele aardbevingscoaching** aan inwoners die (gezondheids-)problemen ondervinden als gevolg van de aardbevingsproblematiek. Het gaat hier om zowel sociaal-emotionele als praktische ondersteuning en bijvoorbeeld het (her-)vinden van zingeving.
2. **Collectieve aardbevingscoaching** met als doel om de leefbaarheid en sociale cohesie in gemeenschappen (dorpen, wijken) te behouden en daar waar nodig te versterken. Uit [onderzoek vanuit Gronings Perspectief](#) is gebleken dat de versterkingsoperaties en de (langdurige) afhandeling van bevingsschade de sociale cohesie, onderlinge relaties en leefbaarheid in het gebied onder druk zet. De collectieve ondersteuning richt zich op deze gevolgen, waarbij extra rekening wordt gehouden met kwetsbare doelgroepen zoals de jeugd en ouderen.

Signalen vanuit de individuele ondersteuning worden samengebracht tot collectieve activiteiten. Andersom worden signalen in de wijken, dorpen en tijdens activiteiten meegenomen in onze individuele ondersteuning.

Tijdelijk aardbevingscoaching in 2024

januari 2024

Aardbevingscoaches zijn te horen op Omroep het Hogeland

Rondom de aardbevingsproblematiek krijgen we veel verzoeken voor onderzoek of voor interviews in media. Indien mogelijk werken we hier graag aan mee. Dit draagt bij aan de zichtbaarheid bij onze doelgroep en we geven hiermee onze doelgroep een stem. Zo waren we in januari te gast bij Epe Scholtens in zijn programma op Rndom 6 op Radio Hogeland. Daar hebben Myléne en Coralie verteld over wat de aardbevingscoaches doen voor de inwoners.

februari, 2024

Bloementjes actie

Met als doel om onszelf te laten zien en in gesprek te gaan met inwoners hebben we in februari bloemetjes langsgebracht op de Tijdelijke Huisvestingsterreinen van Zandeweer, Uithuizen en Kantens. In Kantens hebben we ook bloemetjes langsgebracht bij de inwoners van de Kooistraat. De actie werd goed ontvangen door de inwoners.

februari

Scheuren in de samenleving, de aarde beeft

Een van de aardbevingscoaches heeft samen met een inwoner uit haar caseload meegewerkt aan de vierde aflevering van de documentaire 'de aarde beeft'. Dat geeft inzicht in dat er niet alleen scheuren in de huizen, maar ook in de samenleving zijn ontstaan door de gaswinning. De aardbevingscoach vertelt in de documentaire over haar werk. De inwoner neemt de kijker mee in de gevolgen van de bevingsschade in haar leven.

februari, 2024

Susan Top (gedeputeerde Provinciale Staten) bezoekt Wilgenbos, Uithuizen

In februari hebben de gemeente en Marcel en Mylene van Mensenwerk Hogeland Susan Top ontvangen in een Huiskamerwoning van Goud Wonen in de Wilgenbos. Huurders kunnen in deze woning terecht met vragen en zorgen. Ook kreeg Susan Top een rondleiding over het bouwterrein aan de Wilgenbos.

februari, 2024

Eerste bijeenkomst fotoproject aardbevingsdossier

Binnen het aardbevingsdossier werken we aan verbinding. Daarom hebben we zes mensen bijeengebracht die geïnteresseerd zijn in fotografie.

Het is de bedoeling dat de deelnemers zelf een project bedenken om te fotograferen. Wij bieden ondersteuning waar nodig en helpen met de uitwerking. Zo is er één deelnemer aan de slag gegaan met het fotograferen van kinderen in het aardbevingsgebied. Hij maakt foto's waarin de kinderen laten zien waar ze positieve energie uit halen. Een mooie focus, want er gebeurt natuurlijk ook veel positiefs in ons werkgebied! Een andere deelnemer fotografeert de straten van Uithuizen die aan de beurt zijn voor sloop en nieuwbouw. We gaan kijken hoe we deze foto's van de straten op het tijdelijke huisvestingsterrein (THV) kunnen tentoonstellen.

In het voorjaar van 2025 zullen de foto's vanuit het project tentoon worden gesteld op het tijdelijke huisvestingsterrein Dingeweg in Uithuizen. De opening (17 mei) van de fototentoonstelling zal door wethouder Han Hefting gedaan worden.

maart, 2024

Gouden Ei

In het paasweekend hebben de aardbevingscoaches drie gouden eieren verstopst in het voormalige Eemsmond gebied. Elk ei leverde een prijs van 100 euro aan cadeaukaarten op. De actie had een groot bereik.

april, 2024

Cursus koken op inductie

In april hebben we een cursus aangeboden rondom het koken op inductie voor de inwoners van de Wilgenbos. Deze inwoners verhuizen naar tijdelijke woningen, waar zij gebruik zullen maken van inductie. De cursus werd gecombineerd met een hapje en drankje en is in samenwerking met de Kunstkerk georganiseerd.

mei, 2024

Aandacht voor de jeugd

Samen met het jongerenwerk hebben we gelasergamed met de jongeren in de wijk Menkema. Om zo ook als Mensenwerk Hogeland zichtbaar te zijn voor de kinderen en jongeren die te maken hebben met aardbevingsproblematiek. Ook tijdens de opruimacties in de Wilgenhof/Kennedylaan en Wijk Menkema hebben we een activiteit voor jeugd georganiseerd. Namelijk het maken van Happy Stones.

Aandacht voor de jeugd is belangrijk. Zo gaf het IMG in een presentatie op 28 maart 2024 aan dat de aardbevingsproblematiek het leven van kinderen en jongeren in het gebied behoorlijk kan ontwrichten. Dit vraagt om een overkoepelend plan ten aanzien van de voorzieningen en ondersteuning voor deze doelgroep.

juni, 2024

Creatief met graffiti

In Zandweer heeft er weer een graffiti activiteit plaatsgevonden. Dit keer niet georganiseerd door professionals, maar door drie leerlingen van groep 8 van de Klinkenberg. De activiteit trok 12 kinderen, vier ouders en twee bewoners van het Tijdelijke Huisvestingsterrein van Zandweer.

september, 2024

Pilot Gebiedsgericht werken in Oosternieland

De pilot rondom gebiedsgericht werken in Oosternieland is inmiddels al een aantal maanden onderweg. Het doel van de pilot is om samen met partners IMG, NCG en de gemeente als één overheid te werk te gaan. Op deze manier worden inwoners op gebied van schadeafwikkeling en verduurzaming zo goed mogelijk ondersteund. Ze hebben één aanspreekpunt en het dorp gaat maar één keer ‘in het stof’.

Mensenwerk Hogeland is per september het aanspreekpunt voor zes huishoudens in het dorp. Bij alle huishoudens zijn we op huisbezoek gegaan voor een keukentafelgesprek. Vanuit deze huisbezoeken hebben we ondersteuning op maat geboden. Bij het ene huishouden is dit intensiever dan bij het andere. Daarnaast zijn we aanwezig bij verschillende (netwerk)bijeenkomsten in het kader van de pilot. Dit maakt de pilot tijdsintensief.

Op 25 september vond de eerste bewonersbijeenkomst plaats in het dorp waar de inwoners werden voorgelicht over de pilot. De inwoners pakken het goed op, zijn enthousiast en geven zich bijna allemaal op voor een vervolg gesprek.

september, 2024

Herstart buurtvereniging Wilgenbos

Wilgenbos is terugverhuisd naar hun nieuwbouw woningen. Een aantal inwoners kwamen daardoor op het idee om de voormalige buurtvereniging weer nieuw leven in te blazen. Oud leden en een aantal nieuwe leden hebben zich verenigd en samen met een aardbevingscoach zijn er meerdere gesprekken geweest om te kijken wat we voor elkaar kunnen betekenen. De eerste activiteit is een buurtbarbecue, waarin ook de woningbouw heeft bijgedragen. De woningbouw heeft de barbecue benut als het moment van de officiële opening van de nieuwbouw in de straat. Onze inzet vanuit het aardbevingsdossier bij dit soort inwonerinitiatieven is het verbinden van inwoners en hun voorzien van informatie. De barbecue was een succes en trok 76 inwoners. We zijn trots op de nieuwe buurtvereniging met zes enthousiaste bestuursleden en leuke activiteiten in de toekomst!

september, 2024

Burendag THV Nijverheidsweg

Eén inwoner van het Tijdelijke Huisvestingsterrein (THV) Nijverheidsweg in Uithuizen wilde graag weten wie er bij haar in het straatje woont. Zodat het vertrouwd voelt als je elkaar tegenkomt. Samen met deze inwoner organiseren we een koffiemoment en brengen alle inwoners van het THV een flyer met uitnodiging. De inwoner maakt cupcakes met de kinderen op haar werk. De aardbevingscoach zorgt voor een leuke simpele activiteit. Er komen uiteindelijk 13 mensen. De inwoner is erg blij met de opkomst. We peilen of er onder de deelnemers enthousiasme is voor een volgende activiteit en plannen direct samen een afspraak in om een vervolg te bespreken.

oktober, 2024

Eén tegen Eenzaamheid

In oktober hebben we in het kader van de week 'Eén tegen Eenzaamheid' een activiteit georganiseerd in de aardbevingsthuiskamer Kantens. Deze Thuiskamer is in april gestart en wordt bezocht door gemiddeld vijf inwoners. De vaste kern van deze Thuiskamer bieden de deelnemers van de activiteit koffie met gebak en een lunch met pannenkoeken aan. Deze activiteit is een voorbeeld hoe we binnen het aardbevingsdossier specifieke aandacht hebben voor de ouderen in het aardbevingsgebied.

november, 2024

Webinar subsidieregeling rechtsbijstand en mediation

Een van onze aardbevingscoaches is uitgenodigd om (als deskundige) deel te nemen aan een webinar over een subsidieregeling voor rechtsbijstand en mediation. Deze webinar vond live plaats in een studio in Den Haag. Door middel van praktijkvoorbeelden en informatie over wat een aardbevingscoach voor mensen kan betekenen is de subsidieregeling uitgelegd. Het doel was om duidelijk te maken voor welke situaties gebruik gemaakt kan worden van deze regeling. Een mooie manier om veel inwoners in onze gemeente en daarbuiten te informeren over waar zij recht op hebben.

november, 2024

Ontmoeting met de nieuwe staatsecretaris Eddie van Marum

De aardbevingscoaches van Mensenwerk Hogeland en de aardbevingscoach van Wij Groningen hebben gezamenlijk een ontmoeting gehad met staatsecretaris Eddie van Marum in Ten Boer. Vanuit Mensenwerk Hogeland hebben we een goed gesprek gehad met de staatsecretaris over waar we in de ondersteuning van inwoners binnen het aardbevingsdossier tegenaanlopen. Daarnaast hebben we aan de hand van foto's en citaten van inwoners verteld over wat we doen en wat de impact hiervan is.

november, 2024

Opruimacties

In november hebben er weer opruimacties plaatsgevonden aan de Kennedylaan, Ripperdadrift en Uithuizen Noord vanwege de sloop en nieuwbouw dat in deze wijken plaatsvindt. Samen met bewoners hebben we een container (10 m3) vol aan spullen opgeruimd. Aan de Ripperdadrift hebben we bijgedragen aan ontmoeting door, met onze inmiddels herkenbare foodtruck, koffie, koek en snert te serveren.

december, 2024

Het jaar afsluiten op de tijdelijke huisvestingsterreinen

Op de verschillende tijdelijke huisvestingsterreinen hebben we in december kerstbomen geplaatst, kerstborrels georganiseerd en oliebollen langsgebracht. Dankzij deze acties hebben we weer veel inwoners die te maken hebben met aardbevingsproblematiek kunnen zien en spreken. Wij horen zo wat er speelt en werken aan verbinding op het terrein.

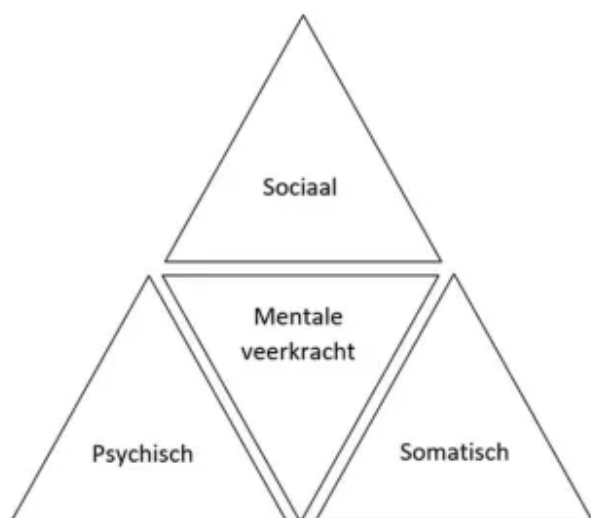

01 Individuele ondersteuning

Individuele ondersteuning

Een integrale aanpak

De individuele ondersteuning vanuit de aardbevingscoaches is te verdelen in drie ondersteuningsvormen:

- **individuele trajecten:** Complexe hulpvragen die frequente ondersteuning vragen van de aardbevingscoach. De ondersteuning die de aardbevingscoach biedt wordt geanalyseerd vanuit de psychosociale driehoek (zie afbeelding);
- **leun en steuncontacten:** Het gaat hier om, in vergelijking tot individuele trajecten, hulpvragen die minder frequente ondersteuning van de aardbevingscoach vragen en waarbij de inwoner een luisterend oor en/of een “steuntje in de rug” nodig heeft;
- **praktische ondersteuning:** Het ondersteunen bij het voorbereiden van gesprekken met een instantie en het aanvragen van de diverse subsidie mogelijkheden. We helpen om de juiste gegevens te verzamelen (offertes van werkzaamheden, bankafschriften, verklaring van erfrecht, financiële overzichten, etc.).

Wat is het bereik van de individuele ondersteuning?

Hieronder brengen we het aantal behandelde leun en steuncontacten en individuele trajecten in 2024 in beeld. De praktische ondersteuning wordt zowel onder de leun en steun als onder de individuele trajecten gerapporteerd. De vragen die wij beantwoorden tijdens de spreekuren vallen onder informatie en advies. Tijdens onze aanwezigheid in de wijken en op de Tijdelijke Huisvestingsterreinen beantwoorden we natuurlijk ook veel korte vragen. De inwoners die we bereiken bij onze collectieve activiteiten, zoals de opruimdagen, rapporteren we onder collectieve ondersteuning (hoofdstuk 2).

56 individuele trajecten

in 2023 waren dit er 45

9 leun en steun

in 2023 waren dit er 9

23 informatie en advies

in 2023 waren dit er 8

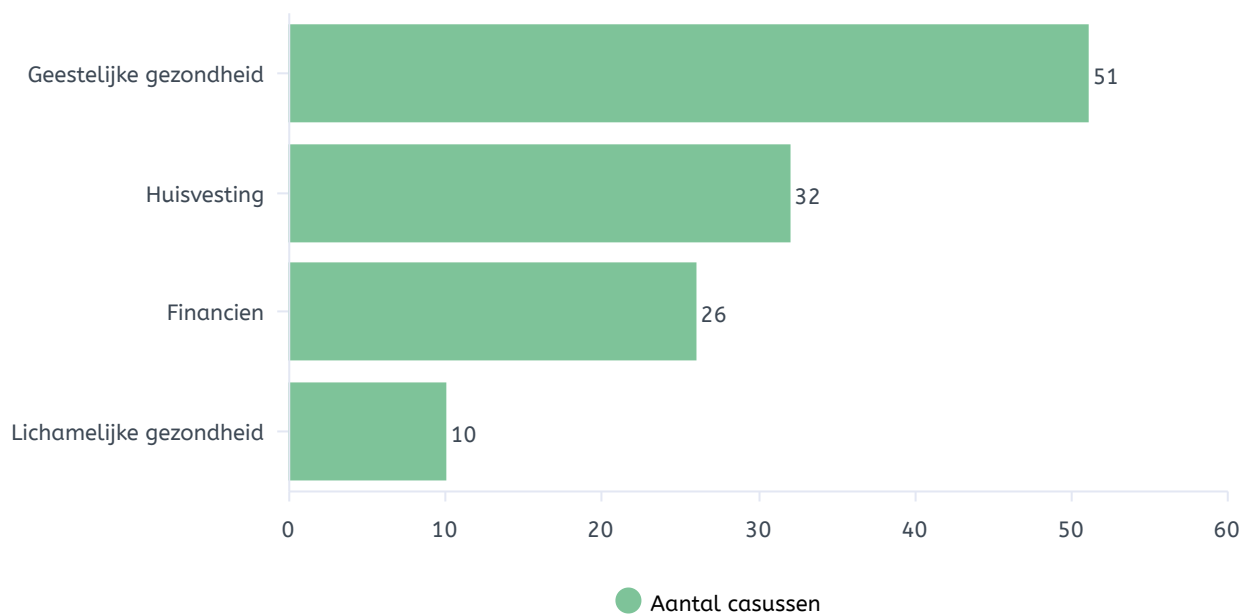
Wat is het resultaat van de individuele ondersteuning?

Graag laten we door middel van 'tellen' en 'vertellen' het resultaat zien van de individuele ondersteuning van onze aardbevingscoaches. Het tellen doen we door middel van het laten zien van de vijf meest voorkomende leefgebieden waarop onze individuele ondersteuning betrekking op heeft (de hoofddomeinen).

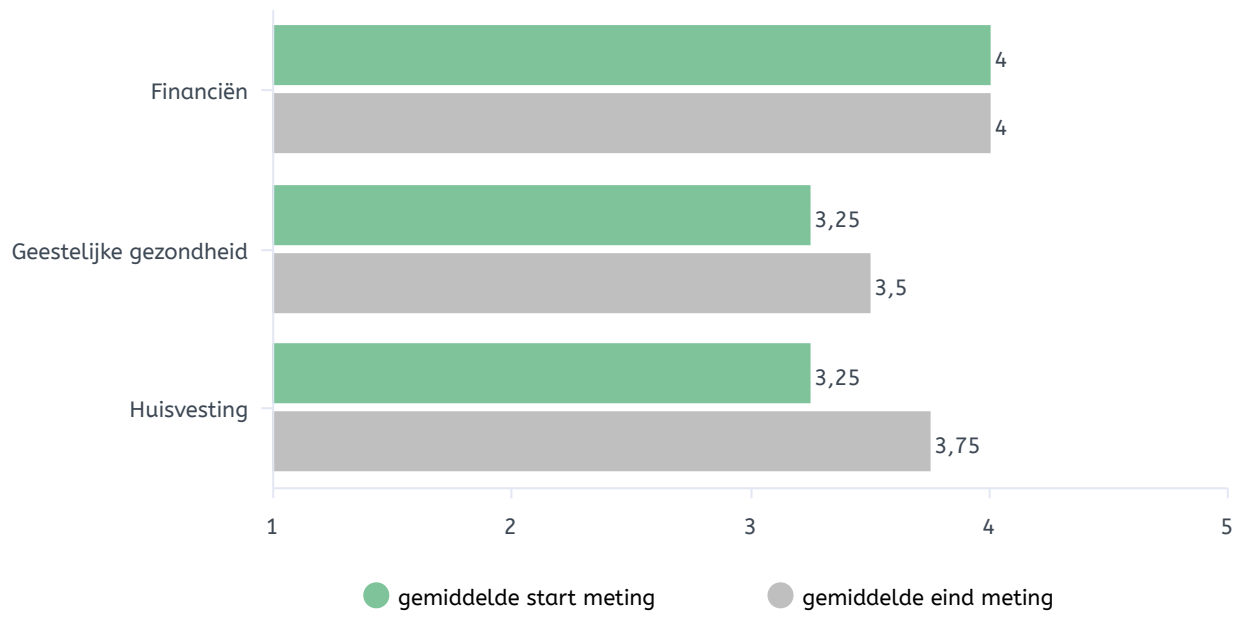
De groei op deze hoofddomeinen maken we zichtbaar door aan het begin en aan het einde van elk individueel traject en leun en steuncontact de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) in te vullen. Het gaat hier om een 5 puntenschaal (van 1: acute problematiek tot 5: volledig zelfredzaam).

Het vertellen doen we door middel van een casus vanuit de praktijk, waarbij werken aan veerkracht en dag invulling centraal staat.

Figuur 1: Top 5 hoofddomeinen individuele ondersteuning aardbevingscoaching

Figuur 2: Gemiddelde start- en eindmeting ZRM- hoofdomeinen aardbevingscoaching

Praktijkvoorbeeld: hoe een zinvolle dagbesteding bijdraagt aan veerkracht

De aanmelding

De aardbevingscoach is betrokken bij een gezin dat heeft moeten verhuizen naar tijdelijke huisvesting omdat hun woning versterkt zou worden (sloop/nieuwbouw). De verhuizing heeft een grote weerslag op de moeder (Agnes*) binnen het gezin en zorgt ervoor dat ze in een negatieve spiraal terechtkomt. De woningcorporatie signaleert dit in een van de gesprekken die ze met Agnes en haar man hebben en adviseert haar om gebruik te maken van een aardbevingscoach.

De vraag achter de vraag

De aardbevingscoach start de gesprekken met Agnes op. Agnes vindt het moeilijk om zich thuis te voelen omdat ze het niet kan aankleden als haar thuis. Er ontstaat onder andere heimwee naar haar vorige woning. Ze voelt zich opgesloten en geeft aan weinig energie te hebben om activiteiten te ondernemen. In de gesprekken die Agnes met de aardbevingscoach heeft komt er een onderliggende behoefte naar voren. Doordat Agnes zich niet thuis kan voelen, is haar behoefte aan een zinvolle dagbesteding gegroeid. Tijdelijk werk, vrijwilligerswerk of misschien een opleiding.

De aardbevingscoach en Agnes hebben een gesprek met een jobcoach om te verkennen welke mogelijkheden er voor Agnes zijn. De conclusie is dat ze kan deelnemen aan een opleiding en dit gaat ze ook doen. De opleiding volgen doet haar goed, onzekerheid en verdriet maakt plaats voor zelfvertrouwen en een trots gevoel. Langzamerhand klimt Agnes steeds meer uit haar negatieve spiraal en wordt het wonen in de tijdelijke woning dragelijker. Dit laat zien dat een zinvolle dagbesteding eraan kan bijdragen om stressvolle situaties met veerkracht aan te gaan.

Zelfstandig weer verder

Bij het terug verhuizen naar de nieuwe woning keert de rust langzaam weer terug. Afhankelijkheid maakt plaats voor eigen regie. Agnes kan samen met haar gezin hun nieuwe woning weer tot hun nieuwe thuis maken. Met als kers op de taart heeft Agnes haar opleiding succesvol afgerond en er een fijne baan aan overgehouden. Na de verhuizing hebben de aardbevingscoach en Agnes nog een paar afbouwende gesprekken tot het moment dat Agnes de draad weer zelf op kan pakken.

**fictieve naam en leeftijd*

02 Collectieve ondersteuning

Collectieve ondersteuning

Meer dan alleen eten, opruimen of bloemetjes poten

De aardbevingscoaches bieden naast individuele ondersteuning ook collectieve ondersteuning. De collectieve activiteiten zijn voor aardbevingscoaches om verschillende redenen belangrijk. Het is een goede gelegenheid om op een informele manier direct in contact te komen met inwoners, hen beter te leren kennen en te begrijpen wat er speelt in de buurt. Tijdens de activiteiten is er aandacht voor de emotionele en sociale impact op de inwoners. Met onze activiteiten vergroten we de cohesie binnen de buurt door ontmoetingen te creëren, inwoners samen te laten werken en elkaar te ondersteunen. Ze ontmoeten nieuwe mensen, sluiten vriendschappen en bouwen zo hun sociale netwerk uit. Ze delen ervaringen, creëren nieuwe inzichten en versterken zo de onderlinge verbinding. Inwoners leren elkaar echt beter kennen en blijven elkaar ook na de activiteiten opzoeken.

Tegelijkertijd krijgen de aardbevingscoaches de kans om te luisteren naar wat er leeft bij de inwoners, wat hun zorgen en vragen zijn. Dit maakt het mogelijk om in gesprek te gaan over de impact van de versterkingsmaatregelen en de aardbevingen, en hoe deze veranderingen hen persoonlijk en emotioneel raken. Ook biedt het een goede gelegenheid om ketenpartners te ontmoeten, wat de samenwerking versterkt en ervoor zorgt dat de hulp aan de bewoners beter gecoördineerd kan worden.

Door aanwezig te zijn, laten de aardbevingscoaches zien dat de inwoners er toe doen en dat ze gehoord worden. Dit helpt om vertrouwen op te bouwen en maakt het makkelijker om later op een dieper niveau met de inwoners in gesprek te gaan over hun zorgen en behoeften. Inmiddels kennen de inwoners uit het werkgebied de collectieve aardbevingscoach goed. Doordat ze haar bijvoorbeeld tijdens een activiteit zijn tegengekomen. We zien dat dit de drempel lager maakt voor inwoners om bij de aardbevingscoach aan te geven wanneer zij individuele ondersteuning nodig hebben. De collectieve aardbevingscoach zet vervolgens de ondersteuningsvraag op de aanmeldlijst van Mensenwerk Hogeland. Waarna een aardbevingscoach, gespecialiseerd in individuele ondersteuning, de betreffende vraag oppakt.

In 2024 hebben we dan ook meerdere opruimacties georganiseerd en verschillende activiteiten georganiseerd op de tijdelijke huisvestingsterreinen. Hierbij worden ook collega's vanuit de andere vakgroepen meegenomen, om zo inwoners integrale ondersteuning te bieden en/of signalen op te halen. Ook de vele media aandacht en verzoeken om bij te dragen aan onderzoek rondom de aardbevingsproblematiek draagt bij aan de zichtbaarheid van ons werk.

Binnen onze collectieve ondersteuning zijn jeugd en ouderen een belangrijke doelgroep. Een voorbeeld van activiteiten zijn de creatieve activiteiten met jeugd en de in 2024 gerealiseerde aardbevingsthuis kamers.

Wat is het bereik van de collectieve ondersteuning?

Hieronder ziet u het aantal collectieve trajecten binnen het aardbevingsdossier. Een collectief traject kan uit meerdere bijeenkomsten ontstaan. Daarnaast laten we de bijeenkomsten en het aantal deelnemers zien die we bereiken. Een inwoner kan aan meerdere activiteiten mee hebben gedaan; dit maakt dat het aantal deelnemers geen unieke inwoners betreft.

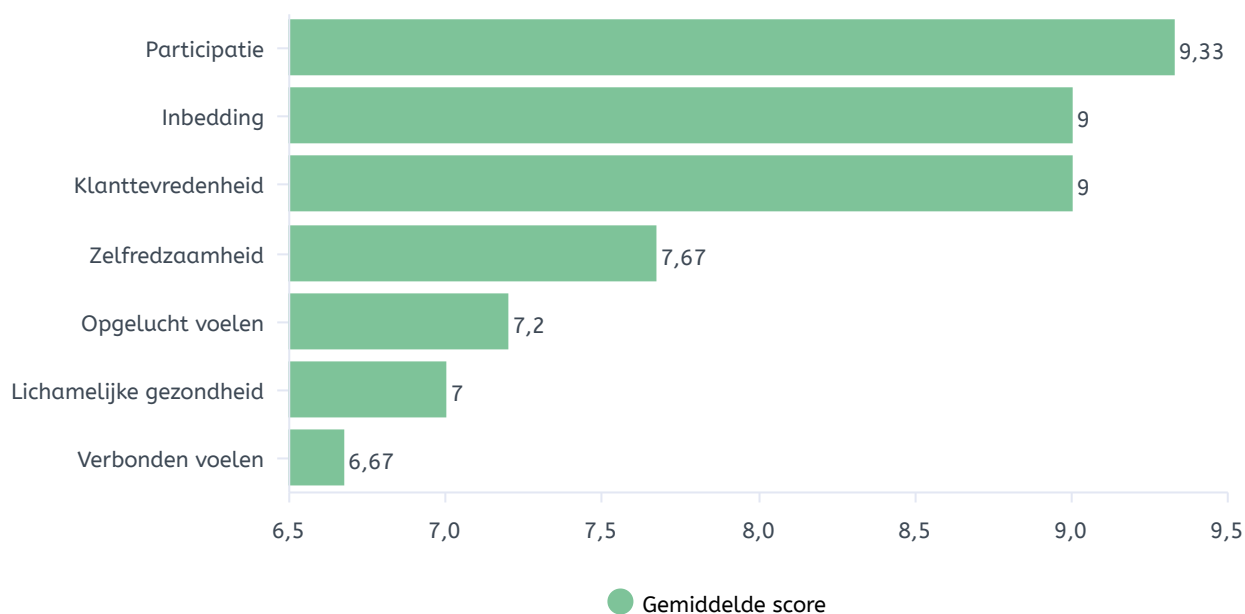
15 collectieve trajecten

54 bijeenkomsten

599 deelnemers

Figuur 3: Impactmeting collectieve ondersteuning

We willen meer zicht krijgen op de impact van onze collectieve activiteiten. Daarom streven we ernaar om het afnemen van impactmetingen, bij deelnemers van deze activiteiten, onderdeel uit te laten maken van ons werk. In totaal zijn er 20 formulieren ingevuld over de collectieve activiteiten binnen het aardbevingsdossier die in 2024 in behandeling stonden. Hiervan gaan 10 formulieren over de aardbevingsthuiskamers. De andere 10 hebben betrekking op activiteiten op de Tijdelijke Huisvestingsterreinen.

Impactmeting collectieve ondersteuning in quotes

Ik vind het leuk dat jij (aardbevingscoach) erg betrokken bent bij mensen die in een wisselwoning moeten wonen en dat je veel moeite doet om het gezellig voor ons te maken en wij betrokken worden met de activiteiten die je opzet. Zo wordt het ook minder erg om lang in de wisselwoning te moeten vertoeven. - bewoner Tijdelijk Huisvestingsterrein

Kerstbomen plaatsen op de Tijdelijk Huisvestingsterreinen

Heel leuk wat Mensenwerk Hogeland voor en met ons doet. Doordat we leuke activiteiten doen samen voelen we ons meer verbonden. Nu nog kijken of dat we straks als we terug verhuisd zijn, de groep die meedoet aan activiteiten kunnen vergroten. - bewoner Tijdelijk Huisvestingsterrein

Snert tijdens opruimdag Ripperdadrift

Heel leuk!

Fijn dat jullie aan ons denken. Bedankt! - inwoner over de Voorjaarsgroet

Overige activiteiten

WhatsApp

Bij alle tijdelijke terreinen zijn WhatsApp groepen gestart door aardbevingscoach. De ene groep is actiever dan de andere groep. Zo is de Scheltekemaweg een groep waar veel wordt gecommuniceerd. Wanneer daar signalen of vragen zijn zorgt de aardbevingscoach dat het bij de juiste personen komt zodat er kan worden ingespeeld op wat er speelt.

Thuis kamers

De Thuis kamer in Kantens is stabiel. We zijn voorzichtig aan het kijken of we één van deze deelnemers als vrijwilliger kunnen klaarstomen. De aardbevingscoach, die hier nog vaak bij aanwezig is, is hier aanspreekpunt. De Thuis kamer in Uithuizen loopt erg goed. In beide Thuis kamers komen mensen vanuit het aardbevingsdossier die daar even hun verhaal kwijt kunnen, erkend worden en daarna weer ruimte hebben voor ontspanning in de Thuis kamer. Het IMG is bij beide thuis kamers al eens laagdrempelig aangesloten. Ook de aardbevingscoach gaat af en toe eens langs in Uithuizen. In Kantens is de aardbevingscoach om de week aanwezig met als doel de deelnemers te informeren over verschillende ontwikkelingen.